

УДК 347.73

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2020.3-2.31>

ФЕСЕНКО О.М.

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ У СФЕРІ ЗАХИСТУ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНІ**ADMINISTRATIVE-LEGAL SUPPORT OF THE INTERACTION OF LAW-ENFORCEMENT BODIES IN THE FIELD OF INVESTMENT PROTECTION IN UKRAINE**

Взаємодія, як найбільш організована і ефективна форма боротьби правоохоронних органів зі злочинністю та правопорушеннями, характеризується деякими основними властивостями. У зв'язку з цим вона розглядається як вищий ступінь консолідації сил і засобів правоохоронних і контролюючих органів, наділених законом відповідними повноваженнями, складності завдань, які вирішуються, необхідності використання відповідних засобів, прийомів та методів. Основу такої взаємодії складає участь відповідних правоохоронних і контролюючих органів у розкритті злочинів та адміністративних правопорушень із виділенням для цього необхідних, специфічних для кожного органу джерел інформації, сил і засобів. Статтю присвячено дослідженню змісту адміністративно-правового забезпечення взаємодії правоохоронних органів у сфері захисту інвестицій в Україні. Відмічається, що одна з основних проблем адміністративно-правового забезпечення взаємодії правоохоронних органів у сфері захисту інвестицій в Україні виникає саме в процесі їх інформаційної взаємодії. Серед форм взаємодії поліції з органами виконавчої влади виділено наступні: планування та реалізація спільних заходів; підготовка пропозицій щодо вдосконалення законодавства; обмін інформацією, необхідною для реалізації повноважень суб'єктів взаємодії; інші форми (проведення спільних нарад, круглих столів, семінарів, конференцій тощо; спільна участь у робочих групах, комісіях тощо). Наголошено, що саме на поліцію законом покладається забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку, але без належної взаємодії з іншими органами виконавчої влади різних рівнів, у тому числі з іншими правоохоронними органами України, досягнути зазначеної мети і повністю реалізувати покладені на поліцію завдання досить складно. Визначено, що для правоохоронних органів назріла необхідність у фахівцях, що володіють знаннями в області організації діяльності професійних учасників інвестиційної діяльності та ринку цінних паперів (інвесторів, вкладників, кредиторів, покупців, брокерів, дилерів, представників клірингових організацій та депозитаріїв, реєстраторів) та здатні застосувати їх на практиці при виявленні та розкритті злочинів та адміністративних проступків, що здійснюються за допомогою інсайдерської інформації та маніпулювання. Крім того, правоохоронні органи відчувають дефіцит фахівців, що володіють спеціальними знаннями в області фінансового ринку.

Ключові слова: взаємодія, правоохоронні органи, адміністративно-правове забезпечення, інвестиції, інвестиційна діяльність, захист інвестицій.

Interaction, as the most organized and effective form of law enforcement in the fight against crime and delinquency, is characterized by some basic properties. In this regard, it is seen as a higher degree of consolidation of the forces and means of law enforcement and regulatory agencies, endowed by law with the appropriate powers, the complexity of the tasks to be solved, the need to use appropriate means, techniques and

methods. The basis of such interaction is the participation of relevant law enforcement and regulatory agencies in the detection of crimes and administrative offenses with the allocation of the necessary, specific to each body sources of information, forces and means. The article is devoted to the study of the content of administrative and legal support of law enforcement cooperation in the field of investment protection in Ukraine. It is noted that one of the main problems of administrative and legal support of law enforcement agencies in the field of investment protection in Ukraine arises in the process of their information interaction. Among the forms of interaction between the police and the executive authorities are the following: planning and implementation of joint activities; preparation of proposals for improving legislation; exchange of information necessary for the implementation of the powers of the subjects of interaction; other forms (holding joint meetings, round tables, seminars, conferences, etc.); joint participation in working groups, commissions, etc.). It is emphasized that the police is responsible for ensuring the protection of human rights and freedoms, combating crime, maintaining public safety and order, but without proper cooperation with other executive bodies at various levels, including other law enforcement agencies of Ukraine, to achieve this goal and fully to implement the tasks assigned to the police is quite difficult. It is determined that there is a need for law enforcement agencies to have specialists with knowledge in the field of organizing the activities of professional participants in investment activities and the securities market (investors, depositors, creditors, buyers, brokers, dealers, representatives of clearing organizations and depositories, registrars) and able to apply their practice in detecting and disclosing crimes and administrative offenses committed through insider information and manipulation. In addition, law enforcement agencies are experiencing a shortage of professionals with expertise in the financial market.

Key words: *interaction, law enforcement agencies, administrative and legal support, investment, investment activity, investment protection.*

Постановка проблеми. Взаємодія, як найбільш організована і ефективна форма боротьби правоохоронних органів зі злочинністю та правопорушеннями, характеризується деякими основними властивостями. У зв'язку з цим вона розглядається як вищий ступінь консолідації сил і засобів правоохоронних і контролюючих органів, наділених законом відповідними повноваженнями, складності завдань, які вирішуються, необхідності використання відповідних засобів, прийомів та методів. Основу такої взаємодії складає участь відповідних правоохоронних і контролюючих органів у розкритті злочинів та адміністративних правопорушень із виділенням для цього необхідних, специфічних для кожного органу джерел інформації, сил і засобів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню питання взаємодії правоохоронних органів у протидії злочинності та правопорушенням, присвятили свої праці багато науковців, зокрема: М. І. Бажанов, Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. В. Василевич, В. В. Голіна, Н. О. Гуторова, І. М. Даньшин, О. М. Джужа, В. М. Дрьомін, А. П. Закалюк, В. С. Зеленецький, О. Г. Кальман, В. П. Корж, М. Й. Коржанський, Я. М. Кураш, О. М. Костенко, О. М. Литвак, М. І. Мельник, В. О. Навроцький, В. М. Попович, В. В. Сташис, Є. Л. Стрельцов, В. Я. Тацій, В. О. Туляков, В. І. Шакун та ін. Малодослідженою залишається проблема забезпечення взаємодії правоохоронних органів у сфері захисту інвестицій.

Метою статті є дослідження змісту адміністративно-правового забезпечення взаємодії правоохоронних органів у сфері захисту інвестицій в Україні.

Виклад основного матеріалу. Одна з основних проблем адміністративно-правового забезпечення взаємодії правоохоронних органів у сфері захисту інвестицій в Україні виникає саме в процесі їх інформаційної взаємодії. Наявність подібної проблеми пов'язується як з недостатнім нормативним правовим регулюванням, так і з незадовільним виконанням нормативних правових актів, які вже розроблені, прийняті та діють у сфері інформаційної взаємодії на місцях. Подібний досвід роботи спільних баз даних правоохоронних та контролюючих органів давно є в розвинених західних країнах. Наприклад, в Великобританії у 1993 р. була створена єдина інформаційна мережа, що забезпечує протидію фінансовому шахрайству. Її учасниками є тільки фінансові та правоохоронні органи (комісія з цінних паперів, Банк Англії, поліція та ін.). Ця мережа дозволяє швидко обмінюватися інформацією про факти шахрайства та більш ефективно припиняти злочинні дії. Таким чином, необхідність згаданої взаємодії обумовлюється

рядом факторів: по-перше, наявністю загальних цілей та завдань щодо забезпечення законності інвестиційної діяльності, а також щодо попередження, виявлення та розкриття правопорушень, що вчиняються суб'єктами фінансово-господарської діяльності; по-друге, реальною можливістю успішного використання в боротьбі зі злочинністю у сфері фінансів та інвестиційної діяльності засобів та методів оперативно-розшукової діяльності; по-третє, вимогами законів та підзаконних нормативних актів про взаємодію правоохоронних органів, більш за все це стосується органів внутрішніх справ (поліції) та контролюючих органів [6, с. 50].

Об'єднання зусиль у діяльності державних органів під час здійснення інвестиційної діяльності та розмежування їх повноважень важливі для забезпечення економічної та інвестиційної безпеки нашої держави. Для цього необхідно паралельно зростанню інвестицій, фондового ринку, ринку цінних паперів, забезпечити удосконалення діяльності правоохоронних органів при виявленні, розкритті, розслідуванні правопорушень у сфері фінансів та інвестиційної діяльності (приміром, випуску та обігу цінних паперів).

Так, ефективне виконання покладених на поліцію завдань можливе лише за умови тісної співпраці з іншими органами виконавчої влади. Відповідно до ст. 5 закону України «Про Національну поліцію» поліція у процесі своєї діяльності взаємодіє з органами правопорядку та іншими органами державної влади, а також органами місцевого самоврядування відповідно до закону та інших нормативно-правових актів». Національна поліція під час виконання покладених на неї завдань взаємодіє з іншими державними органами, допоміжними органами і службами, утвореними Президентом України, тимчасовими консультативними, дорадчими та іншими допоміжними органами, утвореними Кабінетом Міністрів України, органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, громадськими спілками, профспілками та організаціями роботодавців, відповідними органами іноземних держав і міжнародних організацій, а також підприємствами, установами та організаціями [2, с. 341].

Говорячи про взаємодію поліції з органами виконавчої влади, слід перш за все визначити поняття «взаємодія». Взагалі взаємодія – це «процес взаємного впливу тіл одного на одне, всякий зв'язок і відношення між матеріальними об'єктами і явищами». Взаємодію можна розуміти і як узгодження зусиль (дій) двох або більше учасників для спільного вирішення конкретного завдання. Зі змістової точки зору взаємодія полягає в узгоджених за метою, місцем і часом зусиллях та у взаємній допомозі для досягнення завдань, що стоять перед взаємодіючими суб'єктами. Для нас прийнятним буде і таке визначення: «Взаємодія – певна організаційна діяльність, що передбачає узгоджені за завданнями, напрямками і часом різноманітні дії в інтересах досягнення спільної мети» [3, с. 17].

Незважаючи на те, що саме на поліцію законом покладається забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку, без належної взаємодії з іншими органами виконавчої влади різних рівнів, у тому числі з іншими правоохоронними органами України, досягнути зазначеної мети і повністю реалізувати покладені на поліцію завдання досить складно. Розглянемо, яким чином може відбуватися така взаємодія. Органом виконавчої влади вищого рівня є Кабінет Міністрів України. Відповідно до закону України «Про Національну поліцію» діяльність поліції спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України. Згідно з Конституцією України Кабінет Міністрів України серед інших завдань також забезпечує здійснення внутрішньої і зовнішньої політики держави, виконання Конституції та законів України, актів Президента України; вживає заходів щодо забезпечення прав і свобод людини та громадянина; здійснює заходи щодо забезпечення обороноздатності і національної безпеки України, громадського порядку, боротьби зі злочинністю; спрямовує і координує роботу міністерств (у тому числі й Міністерства внутрішніх справ). У сферах правової політики, законності, забезпечення прав і свобод людини та громадянина Кабінет Міністрів України: забезпечує проведення державної правової політики; здійснює контроль за додержанням законодавства органами виконавчої влади, їх посадовими особами; вживає заходів щодо захисту прав і свобод, гідності, життя і здоров'я людини та громадянина від протиправних посягань, охорони власності та громадського порядку, забезпечення пожежної безпеки, боротьби зі злочинністю, запобігання і протидії корупції; організовує фінансове і матеріально-технічне забезпечення діяльності правоохоронних органів, соціальний захист працівників зазначених органів та членів їхніх сімей; забезпечує координацію і контроль за діяльністю органів виконавчої влади щодо запобігання і протидії корупції тощо [7]. Згідно із законом України «Про Національну поліцію» Кабінетом Міністрів України за поданням Прем'єр-міністра України відповідно до пропозицій міністра внутрішніх справ України призначається на посаду та звільняється з посади керівник поліції,

який здійснює безпосереднє керівництво поліцією [8]. В свою чергу, накази МВС, прийняті в межах повноважень, передбачених законом, обов'язкові для виконання центральними органами виконавчої влади, їх територіальними органами, місцевими державними адміністраціями, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами й організаціями незалежно від форми власності та громадянами.

Серед органів виконавчої влади особливе місце у взаємодії з поліцією відведено правоохоронним органам – державним органам, які відповідно до законодавства здійснюють правозастосовні або правоохоронні функції. Законодавство України не закріплює ні однакового визначення цього поняття, ні вичерпного переліку правоохоронних органів України. Закон України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» відносить до правоохоронних органів органи прокуратури, Національної поліції, Служби безпеки, Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, Національне антикорупційне бюро України, органи охорони державного кордону, органи доходів і зборів, органи та установи виконання покарань, слідчі ізолятори, органи державного фінансового контролю, рибоохорони, державної лісової охорони, інші органи, які здійснюють правозастосовні або правоохоронні функції. Завдання, функції, засади організації та діяльності, компетенція та структура кожного правоохоронного органу регламентуються відповідним нормативно-правовим актом.

Поліція взаємодіє з іншими правоохоронними органами як на центральному, так і на місцевому рівнях. Органами виконавчої влади місцевого рівня є місцеві державні адміністрації та територіальні органи центральних органів виконавчої влади. Серед основних організаційних форм взаємодії між органами поліції та органами місцевого самоврядування слід виділити такі: засідання (організаційні та робочі); спільні наради; міжвідомчі робочі групи; доповіді; спільна діяльність з підготовки проектів нормативних правових актів, що стосуються питань боротьби зі злочинністю та правопорушеннями; спільне розроблення проектів нормативно-правових документів (у тому числі двосторонніх планів взаємодії) та управлінських рішень; спільна реалізація управлінських рішень; проведення узгоджених заходів (у тому числі круглих столів, семінарів, конференцій); обмін інформацією про стан законності, боротьби зі злочинністю та правопорушеннями, щодо запобігання злочинам та інших питань правоохоронної діяльності; аналітична діяльність тощо. Прикладами співпраці органів місцевого самоврядування з органами поліції є розроблення Комплексної програми профілактики правопорушень в Харківській області на 2011–2015 роки (рішення обласної ради від 17.02.2011 № 82-VI), Регіональної програми забезпечення публічної безпеки і порядку в Харківській області на період 2016–2017 років (рішення обласної ради від 14.04.2016 № 104-VII), Регіональної програми забезпечення територіальної оборони Харківської області на 2016–2017 роки (рішення обласної ради від 14.04.2016 № 105-VII), які прийняті метою забезпечення умов для зупинення зростання злочинності; запровадження поетапних змін у структурі злочинності регіону до рівня мінімальної небезпеки для суспільства. Особливої уваги також заслуговують Регіональна програма запобігання та протидії корупції в Харківській області на 2013–2015 роки та Програма правової освіти населення Харківської області на 2011–2015 роки, розроблені з метою вивчення й узагальнення матеріалів судової практики та практики правоохоронних органів Харківської області про корупційні злочини і правопорушення, визначення комплексу організаційно-методичних та інших заходів, спрямованих на підвищення рівня правової освіти населення Харківської області. Зазначені документи є результатом спільної роботи обласної ради з територіальними підрозділами правоохоронних органів (у тому числі органів поліції) над їх проектами; у документах передбачено низку спільних заходів, які повинні здійснювати суб'єкти реалізації правоохоронної функції держави на місцевому рівні [9].

Здійснюючи визначені законом повноваження, місцеві державні адміністрації взаємодіють з іншими органами державної влади, зокрема з поліцією, у межах Конституції та законів України. Головна мета взаємодії – забезпечення єдності дій, взаємодопомоги і об'єднання зусиль для успішного вирішення спільних завдань. При цьому взаємні дії повинні бути чітко узгоджені як за цілями та завданнями, так і за місцем та часом проведення спільних заходів. Під час здійснення взаємодії поліція, з одного боку, сприяє органам виконавчої влади у забезпеченні захисту прав і свобод громадян, законності та правопорядку, боротьбі зі злочинністю, з іншого, може використовувати органи виконавчої влади для виконання поставлених перед нею завдань у порядку, встановленому законодавством. Взаємодія поліції з органами виконавчої влади забезпечується: єдиним розумінням поставлених перед ними завдань; досконалим знаннями учасниками взаємодії своїх обов'язків та компетенції; чітким розподілом відповідних повноважень; знаннями оператив-

ної обстановки та своєчасним реагуванням на зміни в цій обстановці; постійним і безперервним зв'язком, взаємним обміном інформацією [1, с. 202].

Серед форм взаємодії поліції з органами виконавчої влади можна виділити такі:

- планування та реалізація спільних заходів (як приклад можна відзначити регіональну Програму запобігання і протидії корупції в Харківській області на 2013–2015 роки, розробником якої було Управління забезпечення законності і правопорядку, додержання прав і свобод громадян Харківської обласної державної адміністрації, а учасниками Програми – Харківська обласна державна адміністрація, Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України, Національний університет «Юридична академія України ім. Ярослава Мудрого», Харківський національний університет внутрішніх справ, Харківський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України, Головне управління МВС України в Харківській області, прокуратура Харківської області, Управління Служби безпеки України в Харківській області, Державна податкова служба у Харківській області [5]);

- підготовка пропозицій щодо вдосконалення законодавства;

- обмін інформацією, необхідною для реалізації повноважень суб'єктів взаємодії;

- інші форми (проведення спільних нарад, круглих столів, семінарів, конференцій тощо; спільна участь у робочих групах, комісіях тощо). Порядок взаємодії поліції з органами виконавчої влади регламентується законом та підзаконними нормативно-правовими актами. Так, Інструкція про порядок взаємодії між Державною службою України з надзвичайних ситуацій, Національною поліцією України та Національною гвардією України у сфері запобігання і реагування на надзвичайні ситуації, пожежі та небезпечні події затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України від 22.08.2016 р. № 859, а Порядок взаємодії Міністерства внутрішніх справ України з центральними органами виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через міністра внутрішніх справ України, затверджений наказом МВС України від 25.11.2016 р. № 1250. Цей Порядок визначає організаційні та процедурні питання взаємодії Міністерства внутрішніх справ України з Національною поліцією України, Державною міграційною службою України, Адміністрацією Державної прикордонної служби України, Державною службою України з надзвичайних ситуацій, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через міністра внутрішніх справ України, у процесі формування та реалізації державної політики у відповідних сферах [2, с. 347].

На сьогоднішній день аналіз нормативно-правової бази України та зарубіжних країн щодо інвестиційної діяльності показує, що з можливих 35 складів правопорушень в українському законодавстві передбачена відповідальність за 27 з них за 13 – за статтями КК України та за 14 – за статтями КУпАП. Така слабка розвиненість кримінально-правових та адміністративно-правових інститутів лише посилює корупційно-кримінальні загрози та зловживання в процесі реалізації інвестицій, на фондовому ринку та ринку цінних паперів.

Все це говорить не тільки про величезну значимість вдосконалення засобів та методів оперативно-розшукової та кримінально-процесуальної діяльності в боротьбі з економічними злочинністю та правопорушеннями, а й про необхідність модернізації системи підготовки висококваліфікованих фахівців, здатних поставити заслін на шляху розростання злочинності та правопорушень у сфері фінансів та інвестиційної діяльності, фондовому ринку та ринку цінних паперів. У зв'язку з цим вельми актуальним є питання отримання відповідної кваліфікації працівниками правоохоронних органів внутрішніх справ для виявлення економічних злочинів та адміністративних проступків [6, с. 52].

Так, на часі для правоохоронних органів назріла необхідність у фахівцях, що володіють знаннями в області організації діяльності професійних учасників інвестиційної діяльності та ринку цінних паперів (інвесторів, вкладників, кредиторів, покупців, брокерів, дилерів, представників клірингових організацій та депозитаріїв, реєстраторів) та здатні застосувати їх на практиці при виявленні та розкритті злочинів та адміністративних проступків, що здійснюються за допомогою інсайдерської інформації та маніпулювання. Крім того, правоохоронні органи відчувають дефіцит фахівців, що володіють спеціальними знаннями в області фінансового ринку. Навіть за тими рішеннями, які засновані на існуючих нормах кримінальної та адміністративної відповідальності, правозастосовна практика поки що незначна, що обумовлює труднощі аналітичних узагальнень та висновків. Таким чином, слабкість правоохоронних органів полягає у відсутності системи регуляторів, які дозволяють ефективно попереджати, виявляти, розкривати і розслідувати правопорушення у сфері фінансів та інвестиційної діяльності. Зокрема, не створено умови та

інструментарій для розкриття злочинів та адміністративних проступків на ринку цінних паперів, відсутні спеціальні знання та кваліфікація працівників правоохоронних органів в області фондового ринку [6, с. 52].

Положення можна поліпшити шляхом створення окремих програм навчання діючих працівників правоохоронних органів для роботи в цій сфері на базі діючих вузів МВС України спільно з освітніми установами та навчальними центрами, акредитованими Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг.

Навчальні заняття з розкриття та розслідування злочинів та адміністративних проступків, що здійснюються у сфері фінансів та інвестиційної діяльності, необхідно проводити на базі матеріалів взаємодії підрозділів МВС щодо захисту економіки (зараз такого спеціального підрозділу не має, оскільки Урядом України 2 вересня 2019 року було ліквідовано Департамент захисту економіки Національної поліції України) за підтримки Корпусу оперативного-раптової дії (котрий було створено після ліквідації УБОП, КМСД та всіх спецпідрозділів) з органами виконавчої влади, які здійснюють контролюючі функції в певній адміністративно-територіальній одиниці: порушень законодавства про інвестиції та правопорушень (злочинів) у сфері інвестиційної діяльності; вжитих заходів щодо їх припинення; результатів проведених перевірок, існуючих злочинних схем.

З метою досягнення найбільшого позитивного ефекту щодо адміністративно-правового захисту інвестицій основні напрямки діяльності правоохоронних органів повинні вибудовуватися за чотирма основними напрямками [6, с. 53–54]:

1. Попередження, оперативне виявлення та припинення правопорушень (злочинів) на фондовому ринку, ринку цінних паперів, включаючи факти фінансового шахрайства, підробки цінних паперів, порушення практики ведення реєстру власників цінних паперів.

2. Протидія використанню інвестиційної діяльності, фондового ринку та ринку цінних паперів для легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, та направлення їх на фінансування організованої злочинності та тероризму. Для фондового ринку у сучасних умовах в цілому характерні легкість, з якою може проходити торгівля цінними паперами (наприклад, електронні торги), та можливість проводити транзакції на ринках, які практично не визнають національні кордони країн. Такі властивості роблять фондові операції привабливим механізмом для «відмивання» грошей з кримінальних джерел. Нелегальні грошові кошти, що легалізуються через ринок цінних паперів, можуть бути сформовані як поза ринком, так і всередині нього. Для злочинних фондів, утворених поза ринком, рух цінних паперів застосовується як механізм приховування джерел цих фондів. В ході злочинних дій всередині ринку (маніпулювання цінами, привласнення, крадіжка, розтрата фондів, використання інсайдерської інформації в своїх цілях) кошти, отримані злочинцями, надалі повинні бути легалізовані. Боротьба з «відмиванням» грошей полягає в припинення легалізації коштів кримінального походження з використанням інструментів ринку цінних паперів, у тому числі шляхом демонстрації доходів, нібито отриманих за рахунок курсової різниці при вдалих продажах акцій підприємств, які котируються на біржовому та позабіржовому ринках [4]. Проводити аналіз легалізації доходів через ринок цінних паперів досить важко по причини відсутності достатньої інформації. Хоча професійні учасники фондового ринку зобов'язані повідомляти про підозрілі транзакції, але їх звіти часто не відповідають реальному обсягу ринку.

3. Попередження рейдерських захоплень підприємств через ринок цінних паперів. Даний напрямок діяльності представляється актуальним в силу того, що рейдерські захоплення все найчастіше проводяться шляхом маніпуляцій з реєстром власників цінних паперів за допомогою інституту номінальних власників акцій. Захоплення підприємств з використанням фондових інструментів веде до нестійкості інституту власності на ринку цінних паперів, створює колосальні ризики для інвесторів й руйнівним чином впливає на акціонерну власність, послаблюючи тим самим стійкість ринку [5, с. 41].

4. Попередження та протидія маніпулюванню фондовим ринком, використанню інсайдерської інформації на фондовому ринку та інших правопорушень (злочинів) у даній сфері, включаючи нові склади правопорушень (злочинів), передбачені законодавством.

Також, даний напрямам значною мірою ускладнюється у зв'язку з відсутністю юридичного розуміння масштабу криміналізації реалізації інвестицій, фондового ринку та ринку цінних паперів, суспільної небезпеки та шкоди від вчинених на ньому фінансових правопорушень (злочинів). Однак в на даний момент, враховуючи постійно мінливу ситуацію на фондовому ринку та ринку цінних паперів, багато питань адміністративно-правового та кримінально-правового, кримінологічного характеру виявляються невіршеними.

Висновки. Особлива роль правоохоронних органів у попередження подібних правопорушень визначається широким спектром повноважень щодо здійснення оперативно-розшукової, адміністративно-правової, кримінально-процесуальної діяльності, однак вони поки ще слабо використовуються в профілактиці правопорушень, що здійснюються у сфері фінансів та інвестиційної діяльності. З нашої точки зору, основними завданнями працівників правоохоронних органів щодо адміністративно-правового захисту інвестицій, сьогодні є [6, с. 54]: аналіз та прогнозування оперативної обстановки в сфері боротьби з економічними правопорушеннями, що здійснюються у сфері фінансів та інвестиційної діяльності; формування спеціальних підрозділів, діяльність яких спрямована на виявлення, розслідування та розкриття правопорушень у сфері фінансів та інвестиційної діяльності; удосконалення нормативно-правової бази українського законодавства, що регулює суспільні відносини у сфері захисту прав майнових інтересів інвесторів та інших учасників інвестиційної діяльності; визначення цільових установок, ціннісних пріоритетів та ключових принципів кримінальної політики в інвестиційній сфері на сучасному етапі; аналіз, узагальнення та застосування зарубіжного досвіду ефективної правоохоронної діяльності в рамках розслідування та розкриття правопорушень (злочинів), що вчиняються під час здійснення інвестиційної діяльності; удосконалення інформаційного забезпечення працівників правоохоронних органів; організація профілактичних та оперативно-розшукових заходів щодо захисту всіх форм власності від злочинних посягань у метю забезпечення сприятливих умов для розвитку підприємництва та інвестиційної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Адміністративна діяльність поліції у питаннях та відповідях : навчальний посібник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. НАПрН України О. М. Бандурки; [О. І. Безпалова, О. В. Джафарова, С. М. Князев та ін.; передм. О. М. Бандурки] ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2017. 242 с.
2. Адміністративна діяльність органів поліції України : підручник/за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. В. В. Сокурєнка ; [О. І. Безпалова, О. В. Джафарова, В. А. Троян та ін. ; передм. В. В. Сокурєнка] ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2017. 432 с.
3. Безпалова О. І. Діяльність органів місцевого самоврядування щодо реалізації правоохоронної функції держави та шляхи її удосконалення. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*. 2013. Вип. 23, ч. 1, т. 2. С. 96–100.
4. Буткевич С. А. Легалізація (відміивння) доходів, одержаних злочинним шляхом, як правовий феномен. *Ученые записки Крымского федерального университета имени В. И. Вернадского. Юридические науки*. 2009. № 2. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/legalizatsiya-vidmivannya-dohodiv-oderzhanih-zlochinnim-shlyahom-yak-pravoviy-fenomen> (дата звернення 09.02.2020).
5. Економічна безпека підприємства в умовах рейдерських загроз: колективна монографія [Текст] / [О. А. Бурбело, С. К. Рамазанова, О. М. Заєць, Т. С. Гудіма, О. М. Кузьменко / за наук. ред. О. А. Бурбело, С. К. Рамазанова]. Сєвєродонецьк: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2015. 285 с.
6. Зуєва А. С. Роль правоохоронительных органов в обеспечении экономической безопасности рынка ценных бумаг России // Московский государственный университет им. М. В. Ломоносова. *Журнал Национальные интересы: приоритеты и безопасность*. 2014, выпуск 4, С. 47–55.
7. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27.02.2014 року № 794-VII. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2014, № 13, ст. 222.
8. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 року № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2015, № 40-41, ст. 379.
9. Регіональна Програма запобігання і протидії корупції в Харківській області на 2013–2015 роки: затв. рішенням Харківської обласної ради від 25.04.2013 р. № 686-VI. *Харківська обласна рада: база даних нормативних документів*. URL: http://www.ts.lica.com.ua/b_text.php?type=3&id=8407&base=77 (дата звернення 17.02.2020).